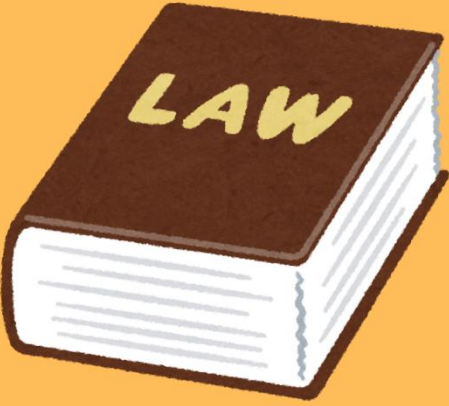

JUSTICE

HUKUK
ÖZİŞİK
NOTLAR 1996

KAMU MALİYESİ GÜZ-VİZE

İletişim : 0505 346 19 98

@ozisikhukuknotlar

Bizi Tercih Ettiğin İçin **TEŞEKKÜR EDERİZ**

“Unutan, iyileşir.” – Nietzsche

Shopier Mağazamız Üzerinden
2/3/4/6 Taksitle
Alışveriş yapabilirsiniz.

OZISIKHUKUKNOTLAR

İnstagram Üzerinden Bizi Takip Edip
Merak Ettikleriniz Hakkında Soru
Sorabilirsiniz Teşekkür Ederiz. !

KAMU MALİYESİ:

Maliye kelimesi aslen Arapça bir kelimedir ve mal kelimesinden türetilmiştir. Sosyal bilimler içerisinde ortaya çıkan bağımsız bir bilim dalıdır. Devletin iktisadi ve mali faaliyetlerini ve bunların neticelerini kendine konu alır. Bir ülke ekonomisi kamu kesimi ve özel kesim olarak iki bileşenden oluşur. İktisat bilimi özel sektörü konu edinirken, kamu maliyesinin konusunu kamu kesimi oluşturmaktadır.

Kamu Maliyesinin Konusu: Maliye aslında hukuk biliminin ve iktisat biliminin bileşenlerinden oluşan karma yapıda bir bilim dalıdır. Yani maliyenin bir yağında hukuk diğer ayağında iktisat bulunmaktadır. Kamu maliyesinin konusunu kamu sektörünün gerçekleştirmiş olduğu mali faaliyetler oluşturur. Bu kavram devletin bütün kurum ve kuruluşlarını içerisine almaktadır. Devletin ve diğer kuruluşların kamu hizmetlerini yerine getirebilmesi, yürütebilmesi için kamu gelirlerini toplamaları ve bu gelirleri belirlenen ya da belirlenmiş olan amaçlar doğrultusunda harcamasını ifade eder. Devletin kamu gelirleri, bu gelirlerin harcanması ve bunları etkileyen faktörler kamu maliyesinin inceleme alanı içerisinde. Kamu maliyesinin konusu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 4. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre;

- gelirlerin toplanması
- harcamaların yapılması
- açıkların finansmanı
- kamu varlık ve borçları
- diğer yükümlülüklerin yönetimi

şeklinde kamu maliyesinin konuları belirlenmiştir.

Devletin varlığı kamu maliyesinin oluş sebebini de oluşturmaktadır. Maliye kavramının temeli devlet kavramıdır ve devlet kavramının temelini de insanların toplu halde yaşama ihtiyaçları oluşturur. İnsanın toplum halinde yaşamasının getirdiği birtakım zorunluluklar ve neticeler vardır. Yine bundan dolayı insanların birtakım ihtiyaçları da vardır. Toplumsal ihtiyaçların karşılanması noktasında ise devletin kamu hizmeti zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Nasıl ki iktisat dersinde temel noktamız ihtiyaç kavramı ise maliyede de ortaya çıkış noktamız ihtiyaç kavramıdır. İhtiyaç, tatmin edildiği zaman kişilere mutluluk veren ama aynı zaman giderilmediği zaman ise kişilere mutsuzluk, huzursuzluk veren birtakım gereksinimleri kapsayan geniş bir kavramdır. İktisat bireysel ihtiyaçlarla ilgilenirken, maliye kamusal ihtiyaçlarla, toplumun varlığını deva ettirebilmesi için gereken ihtiyaçlarla ilgilenir. Maliye aynı zamanda hukuktan beslenen bir alandır çünkü kamu harcaması, kamu gelirleri gibi işlemlerin yapılabilmesi bir kanun içerisinde bir hukuk prosedürü ile olur. Kamu ihale kanunu ya da her sene gelirlerin yapılması, harcamaların düzenlenmesini konu edinen bütçe kanunu buna örneklerdir dolayısıyla maliyenin bir mevzuat ayağı olmak zorunda olduğu için hukukla yakın ilişki içerisinde de olmak zorundadır.

Maliye Biliminin Dalları

- 1) Maliye Teorisi
- 2) Kamu Harcamaları
- 3) Kamu Gelirleri
- 4) Devlet Bütçesi
- 5) Devlet borçlanması
- 6) Maliye Politikası

Devlet, kamusal ihtiyaçların ve bazı bireysel ihtiyaçların karşılanması için kamu hizmetleri üreten ve bu amaç için var olan egemen bir otoritedir. Nitekim bu noktada Anayasa'da da düzenlemelere yer verilmiştir. 'Herkes kamu hizmetlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür.' Maddesinden de görüleceği üzere, kamu hizmetlerinin anayasal olarak zaten devletin yerine getirmekle zorunlu olduğu bir yükümlülük olduğu belirtilmiştir. Devlet bu kamu hizmetini yerine getirebilmek için bir finansal kaynağa ihtiyaç duymaktadır. İşte bu noktada kamu geliri ve kamu harcamaları kavramları ortaya çıkmaktadır.

Bireysel-Kamusal İhtiyaç Kıyaslaması:

Sağladıkları faydaya göre: Bireysel ihtiyaçların karşılanması sadece bireye fayda sağlarken toplumsal ihtiyaçların karşılanması toplumun tamamına veya büyük bir kesimine fayda sağlar.

Üretim kararını veren birime göre: Bireysel ihtiyaçların karşılanması için mal ve hizmet üretilmektedir. Hangi malın, hangi oranda, kimin tarafından üretileceğine piyasadaki arz-talep mekanizması karar verir. Arz-talep mekanizması işler ve bunun sonucunda firmalar üretim kararı alır. Neyi, ne kadar üreteceğine kendileri karar verir. Ama kamusal ihtiyaçların karşılanması noktasında üretim kararını veren siyasi otoritedir. Siyasi otorite, siyasi tercihleri göz önünde bulundurarak neyi, ne kadar üreteceğine kendisi karar verir. Üretimi yapan ise, kamu kuruluşları veya bürokratlardır. Üretim aşaması, çıkarılan kanunlar veya kararlar ile şekillenir. Özel sektörde amaç kar etmek iken kamuda amaç hiçbir zaman kar değildir. Amaç sosyal fayda yaratmak, kamu yararı yaratmaktır. Tabi ki bunlar için yapılan faaliyetlerde kar da elde edilebilir buna bir mani yoktur. Dolayısıyla devlet, her zaman sosyal fayda, kamu yararına odaklanmış şekilde faaliyetlerini gerçekleştirir. Devlet kamu hizmeti üretirken, kamu harcamalarına ağırlık verir daha sonra kamu gelirlerine öncelik verir.

Üretimin zorunlu olup olmamasına göre: Bireysel ihtiyaçların giderilmesi noktasında firmalar herhangi bir malı üretme ya da üretmeme konusunda

zorlanamaz. Neyi, ne kadar üreteceğine ya da üretim yapıp yapmayacağına firmalar kendileri karar verir. Toplumsal malların ihtiyaçları doğrultusunda üretilen kamusal mallarda bir serbestlik yoktur. Üretim konusunda bir zorunluluk vardır bu zorunluluk kanuna dayanmaktadır ve kanuni bir zorunluluk olarak karşımıza çıkar.

Finanse ediliş biçimlerine göre: Bireysel mallarda finansman gönüllüdür. Yani ben bir cep telefonu alırsam onun ücretini vermeyi de kabul etmişimdir. Birey bir malı veya hizmeti satın alırken, bedelini ödemeyi gönüllü olarak kabul etmiş demektir. Mal veya hizmeti tüketirken fiyat yoluyla bedelini ödemiş oluyoruz. Kamusal ihtiyaçların karşılanması durumunda ise bir zorunluluk cebirlik karşımıza çıkmaktadır. Nasıl ki kamusal ihtiyaçların karşılanmasında bir zorunluluk var ise bu ihtiyaçların finansmanı noktasında da bir zorunluluk karşımıza çıkıyor. Finansman kamu gelirleriyle karşılandığı için ve kamu gelirlerinde de en ön plana çıkan vergiler olduğu için vergilerin en göze çarpan özelliği zorunlu bir ödeme olmasıdır. Herkes kamu hizmetlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemek zorundadır. Ben bu hizmetten faydalanmak istemiyorum ve vergi ödemem gibi bir irade kullanılması söz konusu dahi olamaz.

Kamu Maliyesinin Amaçları:

-Kamu maliyesinin mali amaçları; kamu harcamalarını karşılayabilmek, finanse edebilmek için gelirlerin toplanmasıdır. Devlet kamu hizmeti üretmek zorundadır ve bunun için kaynağa, finansmana ihtiyaç vardır.

-Kamu maliyesinin sosyal amaçları; bu ise kaynakların adil dağılımını hedefler. Burada daha çok gelir dağılımının adaletli sağlanması ön plana çıkmıştır. Kıt kaynakların özel sektör ve kamu sektörü arasında optimal dağılımını sağlamak ve bu kaynakları etkin, verimli şekilde kullanmak hedeflenir.

-Kamu maliyesinin iktisadi amacı; ülke ekonomisinin istikrarını ve kalkınmasını sağlamaktır. Sürdürülebilir ekonomik kalkınma ve istikrarın sağlanması hedeflenir.

Ekonomik kalkınmayı sağlamak: Hem nicel hem de niteliksel boyutu olan bir kavramdır. Ekonomik kalkınmayı sağlamaktan kasıt ekonomik büyümeyi sağlamaktır. Bir ülkenin reel milli gelirindeki artışı sağlamaktır. Toplumun refahını artıran yapısal iyileşmeler, sanayileşme, kentleşme gibi unsurları içerir.

Ekonomik istikrarı sağlamak: İktisatta sürdürülebilir ekonomik kalkınma, sürdürülebilir ekonomik büyüme gibi kavramlar aslında istikrarı sağlamaya yöneliktir. Bir şeyin sürdürülebilir olması aslında istikrarlı olmasını da ifade eder. Bir ülkede ekonomik istikrardan söz edilebilmesi için aynı anda tam istihdamın ve fiyat istikrarının birlikte sağlanması gerekmektedir. Fiyat istikrarı, fiyatlar genel seviyesinin dengede olmasına işaret eden bir kavramdır. Enflasyon döneminde

para değeri düşer ve malların fiyatları artar. Deflasyon döneminde ise piyasada durgunluk oluşur. Yani arz-talep uyumsuzluğu mevcuttur. İkisi de ekonomik istikrar için istenmeyen durumlardır. Yine tam istihdamın da sağlanması gereklidir. Yani toplam talep ve toplam arzın dengede olması gereklidir. Tam istihdamın dar ve geniş anlam olmak üzere iki çeşit anlamı mevcuttur. Dar anlamda tam istihdam, yalnızca emeğin tam kapasite üretimde kullanılmasıdır. Geniş anlamda tam istihdam ise, bütün üretim faktörlerinin tam kapasite kullanılmasını ifade eder. Üretim faktörleri; emek, girişimci, sermaye ve doğal kaynaklardır. Tam istihdam seviyesi aslında ütopyadır. Tam istihdam seviyesine yaklaşılabılır ama hiçbir zaman tam olarak ulaşılamaz. Tam istihdam, çalışmak isteyen herkesin iş bulabildiği bir ortamdır.

Gelir dağılımını düzenlemek: Devletin gelir dağılımına bir müdahalesi gerekir bunun için. Normalde üretim faktörleri üretime katılır ve üretime katılma oranına göre, nispi önemine göre bu üretim faktörleri pay alırlar. Bu paylar; emek için ücret, doğal kaynak için rant, sermaye için faiz, girişimcinin payına ise kar ismi verilir. Bu pay oluşumu kendiliğinden gerçekleşir ve üretime katıldığı oranda pay alır. Buna birincil gelir dağılımı adı verilmektedir. Adil gelir dağılımı; kendiliğinden gerçekleşebilecek, devletin müdahalesi olmadan gerçekleşebilecek bir kavram değildir. Bu yüzden ikincil gelir dağılımı kavramı meydana gelmiştir. Yani devletin birincil gelir dağılımına müdahalesi sonucu ikincil gelir dağılımı ortaya çıkar. Gelir dağılımına müdahale araçları, kamu harcamaları ve vergilerdir. Mesela ödeme gücü olmayana ödeme gücü aktarır, öğrencilere burs verir, yaşlılara bakım evi yaptırır. Bu ve bunun gibi transfer harcamaları yaparak devlet, aslında gelirin daha adil dağılımını sağlamaya çalışır. Yine vergilerde de gelir gücü fazla olandan fazla vergi, az kazananın daha az vergi alır ya da emekle sermayenin vergilendirilmesinde farklı oranlar uygular. Yani vergileri bir araç olarak kullanır. Mesela asgari ücret düzenlemesiyle müdahale eder devlet ve bütün bunları sosyal devlet kapsamında yapar. Sosyal devlet ise, iktisadi veya mali alandaki istikrarsızlığa, dengesiz ve eşitsizliğe müdahalesi bir zorunluluk ve gereklilik olan devlettir.

Kaynak dağılımında ve kullanımında etkinlik: Toplumsal refahın artırılabilmesi için kıt kaynakların bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar arasında etkin ve optimal bir şekilde dağıtılması gerekir. Kaynakların etkin kullanımı ve dağıtımı konusunda iki önemli husus vardır:

- Kaynakların kamu sektörü ile özel sektör arasında optimal dağıtımı: bunun için kamunun ve özel sektörün kullandığı kaynakların en etkin noktasının bulunması gerekir.

- Kamu kesimine düşen kaynakların kamu hizmetleri arasında etkin dağıtımı: Bu noktada etkinlik ve verimlilik kavramları önemlidir. Genellikle etkinlik ve verimlilik

sanki aynıymış gibi ifade edilse de aslında farklı kavramlardır. Verimlilik, en az girdiyle en fazla çıktıya ulaşabilmektir. Etkinliğin aksine, verimlilik kavramı rakamsal ve oransal olarak ifade edilebilir. Verimlilik aslında etkinliğin bir ön koşuludur. Verimlilik olmalıdır ki etkinlik olsun. Mesela 20 milyon doz aşı yapılması gibi bir hedef olsun. Etkinlikten söz edilebilmesi için bu aşılardan tamamının yapılması gerekir. Eğer 15 milyon doz aşıda kalındıysa verimlilik var olabilir ama etkinlik yoktur. Tam tersi olarak diyelim ki kamu yatırımlarında bir işçi yerine beş işçi kullanılıyorsa etkinlik vardır ama verimlilik yoktur. Bir kişiye yaptırılacak iş beş kişiye yaptırıldığı için verimlilikten söz edilemez. Ama o kişilerin yapmış olduğu faaliyet amaca ulaşmışsa etkinlik vardır. Etkinlik ve verimlilik birbirine benzeyip desteklese de farklılardır.

KAMU MALİYESİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR	
Geleneksel Yaklaşımlar	Modern Yaklaşımlar
1) Kurumsal Yaklaşım	1) Hukuki Yaklaşım
2) Yapısal Yaklaşım	2) İktisadi Yaklaşım
3) Değişim Yaklaşım	3) Siyasal Yaklaşım
4) Refah Yaklaşımı	4) Sosyolojik Yaklaşım
5) Gelir Yaklaşımı	5) Psikolojik Yaklaşım

Geleneksel Yaklaşımlar:

1) Kurumsal Yaklaşımlar: Devlet faaliyetlerini hukuki ve idari bakış açısı ile analiz eder. Kamu gelirlerinin ve harcamalarının hukuki mevzuatına ilişkin analizler yapar.

2) Yapısal Yaklaşımlar: İktisadi bakış açısı ön plana çıkmaktadır. Kamu faaliyetlerinin ekonomik ve sosyal etkilerini analiz eder. Örneğin; kamu faaliyetlerinin kaynak kullanımı ve dağılımına etkisi, piyasa ekonomisine etkisi, kişilerin tüketim ya da tasarruf alışkanlıklarının etkisi gibi iktisadi etkileri analiz etmeye yoğunlaşmıştır.

3) Değişim Yaklaşımı: Kamu faaliyetlerinin sınırına ilişkin analizler yapar. Yani devlet faaliyetleri sınırlı olmalıdır. Buna göre devlet, bireye sunduğu hizmetin marjinal faydasıyla verginin marjinal maliyetine eşit olduğu noktaya kadar kamusal faaliyet yapmalıdır.

4) Refah Yaklaşımı: Kamusal faaliyetlerle toplumun refahını maksimize edilmelidir.(pareto etkinlik)

5) Gelir Yaklaşımı: Devlet faaliyetlerinin milli gelir(GSMH) üzerinde ortaya çıkaracağı etkileri analiz eder. Bu etkiler azaltıcı ya da artırıcı yönde olabilirler.

Modern Yaklaşımlar:

1) Hukuki Yaklaşımlar: Devletin odak noktasını hukuk ve kuramsal düzenlemeler oluşturur. Kamu kurum ve kuruluşları Anayasa ile kendilerine verilen görevleri yerine getirebilmek için harcama yapmak zorundadır ve bu harcamaların finansmanının, nereden ve nasıl sağlayacağı ve bu finans yükünün topluma nasıl dağıtılacağı konuları önemlidir. Bu yaklaşımda tarihi, hukuki ve kuramsal düzenlemeler etkili olmaktadır.

2) İktisadi Yaklaşım: Devletin vergi ve benzeri mali yükümlülük uygulamaları ile borçlanma aracılığıyla meydana getirdiği ekonomik etkileri ön planda tutar. Devletin bu faaliyetlerinin; satın alma gücü, tüketim, tasarruf gibi faktörler üzerindeki etkilerini analiz eder.

3) Siyasal Yaklaşım: Devletin mali kararlarının toplumsal tercihlere uygun olması gerektiğini söyler. Bu yaklaşımda seçmen kitlesinin istekleri önemlidir çünkü bir sonraki seçimde de etkilidirler. Mali kararlarda kararı alan ve uygulayan organın siyasal etkisi önemlidir.

4) Sosyolojik Yaklaşım: Her toplumun farklı bir sosyolojik yapısı vardır ve her toplum farklı sosyolojik bileşenlere sahiptir. Mesela A toplumuna uygulanan maliye politikası, B toplumuna uygulandığında farklı sonuçlar doğurur. Toplumdaki sınıflar arasındaki uçurum ne kadar büyükse, uygulanan maliye politikasının başarısı da o kadar düşük olacaktır. Sosyal devlet ilkesinin uygulanmasında mali araçların katkıları son derece önemlidir.

5) Psikolojik Yaklaşım: Mali olayların uygulanmasından etkilenen insandır. Mali olaylar ve bunların bireyler üzerindeki etkilerini inceleme alanı bulmuştur.

KAMU SEKTÖRÜ

Bir ülkenin ekonomisi hem kamu sektöründen hem de özel sektörden oluşmaktadır. Hatta bazen üçüncü bir sektör olarak da kamusal fayda sağlayan hükümet dışı organların varlığından da bahsedebiliriz. Kamu kaynaklarını kullanarak kamusal hizmet üretme amacını gerçekleştiren idarelerin ve bunlara bağlı birimlerin oluşturduğu sektör kamu sektörüdür. Kamu sektörünün özünü aslında devlet oluşturur.

Devlet; belli bir ülke sınırları içinde yerleşmiş zorlayıcı yetkiye sahip ve üstün bir iktidar tarafından yönetilen bir insan topluluğunun meydana getirdiği siyasal kuruluştur. Günümüzdeki devlet anlayışı, devletin ülke ekonomisinin bir parçası olduğunu ve ekonomide çeşitli roller üstlendiğini kabul eden görüştür.

1) Dar Anlamda Kamu Sektörü: Merkezi idare kuruluşlarından oluşur. Bu kuruluşlar ülkenin tamamına fayda sağlayan mal ve hizmet üretirler. Genel bütçeli idareler, özel bütçeli idareler ve denetleyici ve düzenleyici kurumlardır.

-**Genel Bütçeli İdareler:** Devlet tüzel kişiliğine dahil olan kurum ve kuruluşlardan oluşmaktadır. Ayrı bir tüzel kişilikleri yoktur ve kaynaklarını doğrudan genel bütçe vergi gelirlerinden almaktadırlar. Örnek olarak TÜİK, Bakanlıklar, Genel Sekreterlikler sayılabilir.

-**Özel Bütçeli İdareler:** Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak kurulan, kendilerine özel bir hizmeti üretme görevi verilen ayrıca da kaynak tahsis edilen idarelerdir. Tüzel kişilikleri ve bütçeleri vardır. Bu bütçeye genel bütçe vergi gelirlerinden pay verilebileceği gibi bizzat özel gelir kaynaklarına da sahiptirler. Örnek olarak Üniversiteler, YÖK ya da ÖSYM verilebilir.

-**Düzenleyici ve Denetleyici Kurum ve Kuruluşlar:** Devletin regülasyon yoluyla ekonomiye müdahale etmek için oluşturduğu birimlerdir. Bu kurullar belirli alanlarda denetleme yapma ve buna uyulmasını denetlemektedir. Aslında burada devlet hakem sıfatındadır. İdari ve mali açıdan özerktirler ve fazla gelirleri genel bütçeye aktarılmaktadır. Ayrı tüzel kişilikleri vardır. Örnek olarak BDDK, SPK verilebilir.

2) Geniş Anlamda Kamu Sektörü: Merkezi idare kuruluşlarının yanında; yerel yönetimler, parafiskal kuruluşlar, KİT'ler, döner sermayeli kuruluşlar, fon idareleri ve kamuya ait dernek ve vakıflardan oluşmaktadır.

-**Yerel Yönetimler:** Yerel yönetimler, belirli bir coğrafi alan içinde yaşayan kişilerin ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan kuruluşlardır. Bunlar il özel idareleri, belediyeler, köyler ve mahalli idare birlikleridir. Ülkemizde kamu kesiminin yaptığı faaliyetler kısmen merkezi idareler, kısmen de mahalli idareler tarafından gerçekleştirilir. Mali tevzin; kamu gelirlerinin merkezi idare ile yerel idare arasında dengeli bir şekilde dağıtılmasıdır. Anayasamızda mahalli idarelerin düzenlenmesi; il, belediye ve köy olarak belirtilmiştir.

-**Kamu İşletmeleri(KİT):** Devletin bizzat sermaye koyarak kurmuş olduğu işletmelere Kamu İktisadi Teşekkülü denilmektedir. Her ne kadar ayrı bir bütçeye sahip olsalar da faaliyetlerinin sonucu genel bütçeye yansımaktadır. Karları da zararları da genel bütçeye dahildir. KİT'ler devletin ekonomiye üretici olarak müdahale aracıdır. KİT'ler hükümete bağlı olarak çalışırlar ve yöneticileri hükümetin desteklediği kişilerdir. KİT'lerde özelleştirme son yıllarda artmıştır. KİT'ler; İDT(İktisadi Devlet Teşekkülü) ve KİK(Kamu İktisadi Kuruluşu) olmak üzere ikiye ayrılır. Denetimlerini Sayıştay yapmaktadır. Merkez Bankası da %55 hissesi hazineye, %25 hissesi Ziraat Bankası gibi kamu bankalarına ait olan kamu şirkettir. Geri kalan paylar ise özel bankalara ve kişilere aittir. Adı ne kadar anonim şirketi olsa da gerçekte bir kamu kurumu gibi faaliyet gösterir.

İDT sermayesini tamamı devlete ait olan piyasa şartlarında rekabet kurallarına göre faaliyette bulunan kuruluşlardır. Amaçları kar elde etmektir. Örnek olarak ÇAYKUR, BOTAŞ verilebilir. KİK ise; sermayesinin tamamı devlete ait olan ancak

temel nitelikli mal ve hizmetleri(çay, şeker, elektrik vb.) ve tekel niteliği taşıyan mal ve hizmetleri(alkol ve tütün vb.) üretmekle yükümlü olan kuruluşlardır. Amaçları kar elde etmek değil, kamu hizmeti üretmektir. Örnek olarak TCDD verilebilir. KİK ve İDT'ler yeni bir işletme kurabilecekleri gibi mevcut işletmeye ortak da olabilirler. Bu bağlamda:

Sermayelerinin tamamını koyarak kurdukları işletmelere; **müessese**,

Sermayelerinin %51 ile %99'una ortak oldukları işletmelere; **bağlı ortaklık**,

Sermayelerinin %15 ile %50'sine ortak oldukları işletmelere; **iştirak**, adı verilmektedir.

-Parafiskal Kuruluşlar: Para: benzeri demektir, fiskal ise: vergi demektir. Yani vergi benzeri gelir toplayan kuruluşlardır. Sadece kendi üyelerine hizmet sunarlar. Merkezi idarenin dışında ayrı bütçeleri vardır. Finansmanını, kendi üyelerinden topladıkları aidat, prim gibi ödeneklerle sağlarlar. Bu kuruluşların topladıkları gelirler, üyelerinin çıkarları doğrultusunda kullanılmaktadır. Sosyal(SGK, OYAK vb.), ekonomik(FİSKOBİRLİK) veya mesleki(TOBB, Barolar vb.) parafiskal kuruluşlardan bahsedebiliriz.

-Döner Sermayeli Kuruluşlar: Genel ve özel bütçeli kuruluşlara bağlı olarak kurulan, kuruluşlarında kendilerine bir sermaye konulan ve bu sermayeyi çalıştırarak faaliyette bulunan işletmelerdir. Dönem sonunda net kazançları varsa %15'i merkezi idare bütçesine aktarılır. Kamu işletmeleridir ve kuruluş yönünden KİT'lerden farklıdır çünkü KİT'ler bağımsız kurulabilirler.

-Fon İdareleri: Belirli amaçlar için oluşturulmuş fonlardan oluşan idarelerdir. Belirli bir amacı gerçekleştirmek için çeşitli kaynaklardan yapılan kesintilerden oluşan kaynak havuzudur. Yaptıkları işlemler TBMM ve Sayıştay denetimine tabidir. Varlık Fonu bir anonim fonudur yani bir anonim şirket ortaklığıdır, fon değildir. Bu fonun bünyesine alınan KİT'ler Sayıştay denetiminin dışında tutulmuştur. Uygulamada 5'i bütçe dışı 1'i bütçe içi olarak 6 fon vardır.

- Savunma sanayini destekleme fonu
- Sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonu
- Tanıtma fonu
- Tasarruf mevduat sigorta fonu
- Özelleştirme fonu
- Destekleme ve fiyat istikrar fonu(Bütçe içi)

-Kamuya Ait Dernek ve Vakıflar: Kızılay ve Yeşilay örnek verilebilir. Bunlar sosyal, kültürel, sportif amaçlarla kurulmakta ve iktisadi amaç gütmemektedirler.

Notun Devamı İçin ...

ozisikhukuknotlar ▾

72
gönderi

9.897
takipçi

2.398
takip

☆ ÖZİŞİK KIRTASIYE ☆
Hukuk Hizmeti
⚖️ **Hukuk Fakültesi Ders Notları Bilgi & Sipariş** ⚖️
💎 DM & Whatsapp 💎
🔻🔻 **Shopier Magaza Siparis Linki** 🔻🔻
🔗 shopier.com/Ozisikkirtasiye

**DERS NOTLARINI
SİPARİŞİ İÇİN
ULAŞABİLİRSİNİZ**